

HELENIZEM: po Aleksandrovi smrti se začne doba helenizem, ki je trajala skoraj 300 let, od 323 do 30 pr. Kr. moč polis oslabi ter začne propadati, zamenja ga absolutna država. Središče helenizma je bila Aleksandrija, mesto, ki ga 331 pr. Kr. ustanovi Aleksander Veliki. Najpomembnejša ustanova je bila palača (1/3 mesta), v sklop palače spada Muzeion (dom Muz), knjižnica (500k zvitkov). **Znanost:** Erastoten (literat, filozof, znanstvenik, začetnik znanstvene geografije, obseg zemlje, zemljevid sveta), Evklid (ustanovitelj matematične šole, 13 knjig z naslovom Osnove geometrije), Arhimed (Evklidov učenec, uvede sistem znakov za števila, zakon o specifični teži telesa, izračunal P in V nekaterih geometrijskih teles, ter število pi, vodni (Arhimedov) vijak), Aristarh in Hiparh (astronoma, Aristarh trdi, da se zemlja giblje okoli sonca, to teorijo kasneje potrdira Kopernik in Galilei, Hiparh izdelava prvi atlas sveta, vanj vrisal več kot 1000 zvezd), Herofil (medicina, proučeval živčni sistem in menil, da so možgani njegovo središče), Erasistratos (medicina, proučeval krvni sistem, prepričan da žile služijo za dovod zraka v telo) **Književnost:** EIPKA: Kalimahos (verski motivi v delih, knjiga Aitia, učna enciklopedija mitologije, zgodovine in folklore), Apolonij (v epu Agronavtika želel uskladiti tradicionalno mitologijo z okusom novega časa) PASTIRSKA PESMI: pesniki so v obliki dialoga med pastirji izražali svoje misli, politična in druga razpoloženja, največkrat opevajo idealizirano veselo kmečko življenje, neprekosljiv mojster je Teokrit. KOMEDIJA: tarča posmeha postanejo razni poklici, npr. kuhar, slikar, trgovec, vrtnar... Najbolj znan je bil Menander, napisal je 108 komedij. MIMOS: razvije se iz komedije, navadno je obsegal kratek prizor iz življenja, imel obliko dialoga ali monologa med dvema človekoma.

Učeni jezikoslovci so sestavljali slovnice in leksikone, pisali kritike, objavljali antologije, postavili temelje modernemu jezikoslovlju (filologija). **Stavbarstvo:** poudarjali veličastnost zgradb, gradili v jonskem slogu, prevladuje Hipodamov način gradnje (pravokotne ulice), v presečišču dveh glavnih ulicah so postavili trg – agora, najlepša in naslavnejša je bila Ptolemejeva kraljeva palača v Aleksandriji.

Kiparstvo: priljubljen postane portret, sloveli dve kiparski šoli, ki sta izdelovali kipe z mitološko vsebino: rodoška (Laokoontova skupina) in pergamonska (Umirajoči Galec, Galec z ženo, reliefi Zevsovega oltarja) Med izjemnimi dosežki sta tudi Afroditata z Melosa in Nike z otoka Samotrake. **Filozofija:** skeptiki (trdili, da ni mogoče priti do dokončne resnice, o vsem so dvomili), kliniki (najbolj znan Diogen, ki je živel v sodu in pokazal kako je ta smer prezirala družbene navade), stoicizem (ustanovitelj Zenon, stoiki so trdili, da je moder samo tisti človek, ki z razumom nadzira svoje strasti, v življenju naj bi človek uporabljal samo najnujnejše, stoiki postavili teorijo o enakopravnosti ljudi, iskali pravico, kritizirali brezčutne bogataše in se zavzemali za siromake) in epikurejstvo (ustanovitelj Epikur, učili so, da se mora pokazati človeku pot do sreče, ta pa je po njihovem mnenju tesno povezana z ugodjem (največje je duševno), cenili so skromnost in prijateljstvo, šele kasneje se je razvila smer, ki je trdila, da je človek lahko srečen le, če lahko zadovolji lastne potrebe in najde svoje ugodje). **GRKI NA TLEH SLO:** grški vpliv se kaže v imenih slovenskih primorskih mest, s SLO je tesno povezan mit o argonavtih (argonti so potovali skozi naše kraje, da bi ubežali kralju, ker so ukradli zlato runo), z bogato grško kulturo se srečujemo tudi v gledališču (tragediji Kralj Ojdip in Antigone), najbolj znani Ajshil, Sofoklej, Evripid in Aristofan. **NASTANEK RIMA:** Rim naj bi bil ustanovljen 21.4. leta 753 pr. Kr. na Palatinu (7 griči – Kvirinal, Viminal, Eksvilin, Kapitol, Palatin, Celij, Aventin), pravljica legenda o Romulu in Remu, **SEDMI RIMSKI KRALJI:** Romul (legenda o ugrabitvi Sabink), Numa Pompilij (koledar), Tul Hostilij, Ank Marcij (zgradi most čez Tiber, nastane pristanišče Ostia), Tarkvinij Prisk (postavi svetišče Jupitru, uvede rimske igre), Servij Tulij (dokončna servijansko obzidje, pripisujejo mu tudi družbeno reformo), Tarkvinij Superbus (veljal za breobzirnega tirana, z njim se konča 250-letno obdobje rimskih kraljev)